

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/56/2014
Identifikačné číslo spisu:	1012201397
Dátum vydania rozhodnutia:	01.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1012201397.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Ing. E. D., nar. XX.XX.XXXX, A., právne zastúpený Hudec, s.r.o., Lazaretská 23, 811 09 Bratislava proti žalovanému: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, so sídlom Dobrovičova 12, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 1416/2012-550 zo dňa 27. apríla 2012, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 4S/153/2012-42 zo dňa 16. mája 2014, jednomyselne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 4S/153/2012-42 zo dňa 16. mája 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zastavil konanie vedené na Krajskom súde v Bratislave pod sp.zn. 4S/153/2012 z dôvodu, že žalobca zmeškal lehotu na podanie žaloby (podal ju oneskorene) a zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že žalovaný doručoval napadnuté rozhodnutie č. 1416/2012-550 zo dňa 27.04.2012 prostredníctvom poštového doručovateľa. Zásielka bola uložená na pošte dňa 02.05.2012. V danom prípade si žalobca zásielku na pošte nevyzdvihol v lehote troch dní od jej uloženia, ale až dňa 18.05.2012. V odôvodnení poukázal na ustanovenie § 24 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, správny poriadok (ďalej len „Správny poriadok“) a za lehotu doručenia považuje tretí deň od uloženia zásielky, a v tomto prípade tretí deň od uloženia pripadol na deň 05.05.2012. Poukázal na ust. § 250b ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žaloba musí byť podaná do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť. Z uvedeného vyplýva, že posledný deň dvojmesačnej lehoty na podanie žaloby pripadol na deň 05.07.2012, ktorý bol sviatkom, preto bol posledným dňom na podanie žaloby najbližší pracovný deň, ktorý pripadol na piatok 06.07.2012. Žalobca podal žalobu elektronickou formou dňa

18.07.2012 a to prostredníctvom faxu a e-mailu so zaručeným elektronickým podpisom, teda po uplynutí zákonom určenej lehoty.

II.

Proti uzneseniu krajského súdu podal včas odvolanie žalobca, ktorý žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 4S153/2012-42 zo dňa 16.05.2014 a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch odvolania uviedol, že dátum skutočného prebratia zásielky je deň 18.05.2012. Poukázal, že podľa bodu 21.1. Poštových podmienok - všeobecná časť (vnútroštátny styk) poštového doručovateľa „zásielky (okrem poštových poukazov a expresných zásielok), ktorých uloženie na pošte alebo u zmluvného výdajcu oznamuje poštový doručovateľ adresátovi zanechaním písomného oznámenia v domovej listovej schránke a zásielky adresované Poste restante si môže adresát alebo oprávnený prijímateľ prevziať na pošte počas plynutia odbernej lehoty, ktorá je 18 kalendárnych dní.“ Odberná lehota v dĺžke 18 kalendárnych dní neplatí na zásielky, ktoré odosielateľ označil poznámkou „uložiť do ... dní“ a adresát alebo oprávnený prijímateľ môže takto označené zásielky prijímať v odbernej lehote, ktorú mu určil odosielateľ (bod 21.1. písm. a/) Poštových podmienok - všeobecná časť (vnútroštátny styk).

Žalovaný pri doručovaní rozhodnutia č. 1416/2012-550 zo dňa 27.04.2012 podľa žalobcu nepostupoval podľa bodu 21.1. písm. a/ Poštových podmienok - všeobecná časť (vnútroštátny styk) a žalobcovi nestanovil odbernú lehotu kratšiu ako 18 kalendárnych dní. Žalobca ďalej uviedol, že rešpektujúc dvojmesačnú lehotu na podanie žaloby (§ 250b ods. 1 O.s.p.) a riadiac sa vyššie uvedeným usmernením poštového doručovateľa, prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 18.07.2012 podal žalobu o preskúmanie doručeného rozhodnutia žalovaného.

Je názoru, že v súvislosti s aplikáciou fikcie doručenia podľa ust. § 24 ods. 2 Správneho poriadku došlo postupom Krajského súdu v Bratislave k porušeniu ústavného práva podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Je otázne, či je možné aplikovať fikciu doručenia v prípadoch, ak k doručeniu reálne dôjde.

III.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd uznesenie Krajského súdu v Bratislave ako vecne správne potvrdil a odvolanie žalobcu zamietol. Zastávajúc právny názor, že Krajský súd v Bratislave dostatočne zistil skutkový stav veci, vysporiadal sa so všetkými dôkazmi, oboznámil sa s celým spisovým materiálom a vyvodil správny právny záver.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. s použitím § 246c O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu treba považovať za dôvodné.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude

účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Podľa § 250b ods. 1 O.s.p. žaloba sa musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zameškanie lehoty nemožno odpustiť.

Podľa § 24 ods. 1 správneho poriadku dôležité písomnosti, najmä rozhodnutia, sa doručujú do vlastných rúk adresátovi alebo osobe, ktorá sa preukáže jeho splnomocnením na preberanie zásielok.

Podľa § 24 ods. 2 správneho poriadku ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze sp.zn. II. ÚS 65/2010-49 zo dňa 27. októbra 2010 uviedol, že „... Využitie fikcie doručenia podľa poslednej vety citovaného ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku prichádza do úvahy iba v prípade splnenia všetkých týmto ustanovením stanovených zákonných predpokladov, t.j. preukázanie skutočnosti, že adresát zásielky určenej do vlastných rúk sa v čase jej doručovania v mieste doručovania aj skutočne zdržoval, a teda mal aj reálnu možnosť dozvedieť sa o pokusoch poštového doručovateľa predmetnú zásielku mu doručiť (napr. stanovisko uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe č. 4/2001), tiež preukázanie, že poštový doručovateľ dodržal postup pri doručovaní zásielky adresovanej do vlastných rúk, pretože ak napr. poštový doručovateľ po prvom neúspešnom doručovaní zásielky určenej do vlastných rúk zásielku ihneď uložil na pošte bez toho, aby sa pokúsil ju doručovať opakovane po tom, ako o tom adresáta vhodných spôsobom upovedomil, nemôže dôjsť k naplneniu zákonných podmienok na uplatnenie fikcie doručenia (napr. Výber rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu 1/1971, Zborník stanovísk, správ a rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu č. 52/1996). Obdobne, ak doručienka zásielky určenej adresátovi do vlastných rúk, ktorá bola uložená na pošte, obsahuje iba jeden podpis poštového doručovateľa, nemá povahu verejnej listiny, pretože neobsahuje všetky predpísané náležitosti (C.H. BECK č. RNs C 155/2001). V prípade náhradného doručovania je uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomnosti nastanú ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia je právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia, ako nástroj odmietnutia reality právom, je nástrojom výnimočným, striktno určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať. V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy možno štátnu moc uplatňovať len v prípadoch a stanovených medziach spôsobom, ktorý ustanoví zákon (m.m. I. ÚS 119/07).“

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri skúmaní dôvodnosti námietky žalobcu, túto vzhliadol za opodstatnenú, argumentujúc tým, že z obsahu súdneho spisu nevyplyva, že by prvostupňový súd relevantne skúmal, či boli v danom prípade kumulatívne splnené všetky podmienky zákonom požadované na uplatnenie inštitútu tzv. náhradného doručenia, pričom práve takýto postup súdu je v rozpore s existujúcimi nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp.zn. I. ÚS 119/07, II. ÚS 65/2010) a zakladá eventualitu odňatia možnosti žalobcu konať pred súdom.

Odvolací súd má za preukázané, že žalovaný doručoval napadnuté rozhodnutie č. 1416/2012-550 zo dňa 27.04.2012 prostredníctvom pošty a poštového doručovateľa. Zásielka bola uložená na pošte dňa 02.05.2012 s upozornením, že odberná lehota na vyzdvihnutie zásielky je 18 kalendárnych dní. Žalobca

si zásielku na pošte prevzal dňa 18.05.2012, teda v 18 dňovej odbernej lehote, ktorá je uvedená na Oznámení o uložení zásielky. Z obsahu predmetnej zásielky ani z administratívneho spisu nevyplýva, že bol žalobca informovaný o opakovanom doručovaní zásielky - o čase a termíne, keď sa opakované doručenie zásielky s rozhodnutím, uskutoční, resp. uskutočnilo. Bez splnenia tejto zákonnej podmienky potom nemožno súhlasiť s krajským súdom, že v tomto prípade prišlo k fikcii doručenia.

Vzhľadom na uvedené, keďže zo strany doručovateľa prišlo k pochybeniu v postupe doručovania predmetnej zásielky je odvolací súd toho názoru, že dvojmesačná lehota začala plynúť až odo dňa prevzatia tejto zásielky, teda dňa 18.05.2012 s tým, že táto uplynula dňa 18.07.2012. A keď žalobca podal žalobu dňa 18.07.2012, táto bola podaná v zákonnej lehote.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu nevyplýva, že by sa krajský súd bol vôbec zaoberal, resp. že by skúmal splnenie zákonných predpokladov na uplatnenie fikcie doručenia predpokladanej citovaným ustanovením § 24 ods. 2 Správneho poriadku. Z tohto hľadiska sa predmetné rozhodnutie krajského súdu javí ako predčasne vydané, v dôsledku čoho ním došlo k porušeniu základných práv žalobcu na súdnu a inú právnu ochranu zaručených v označených článkoch ústavy, ako aj k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou O.s.p.

O náhrade trov konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci podľa § 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.